

חדר הבריחה של יונה הנביא

Jonah's Escape Room

לימוד משותף ואתגרי
בעקבות ספר יונה – לקראת יום הכיפורים

חדר הבריחה של יונה הנביא.

יונה הנביא נמצא בתוך "חדר גדול" – העולם, יונה מנסה לפצח את הדרך לבריחתו... אך נכשל תמיד. בדרך כלל חדרי בריחה מטרתם היא למצוא את הדרך לצאת החוצה. כאן אנו ננסה להבין את יונה מדוע כלל הוא רוצה לברוח? או האפשר לברוח מלפני ה' לפעמים גם אנו רוצים לברוח כמו יונה, אך מתברר שזה מעשה לא נכון הבריחה היא אינה הפיתרון הנכון לבעיה.

אתם מוזמנים לעיין בפרקי ספר יונה, ולעזור ליונה למה לא לברוח! כאשר בכל פרק טמונים בחידות שתשובתם נמצאות בפרק. פעמים החידות הם מספרים ופעמים הם מילים, כל חידה קשורה לחידה הבאה.

ג.ב. זאת המגילה אשר נמצאה בעיר נינוה, חסרים בה מילים התוכלו להשלים?
בהצלחה

והייתה המגילה הזאת למוצאיה נקודות לזיכרון ממה
שראיתי בימי שהותי אצל הנביא יונה. יונה נצטווה
על ידי האל להתנבא אל אנשי נינווה, ואנוכי רשמתי
לעצמי מילים חשובות ממה שראיתי, נכון הדברים כבר
כתובים הדברים על ספר יונה, אך המגילה יקרה עד
מאוד ברכישתה, על כן רשמתי לי מילים והיו לי
לזיכרון מספר יונה. יונה שילם דינרי זהב, לא
יודע מאיפה היה לו? והמלחים נשאו כל זה קרה
בעיר במשך יום וקבעו ואז
אצל ואף צמו ולבסוף עש והכל התחיל
ואז ה' והפסיקו את למדתי על
יונה אמר למות יען ה' מידות ושאפילך
ושלא היה לו הבין מהי שצריך על כל בני
האדם

ספר יונה

בין ספרי הנביאים האחרונים, ספר יונה הוא ייחודי. הוא אינו עוסק בדברי הנביא אלא מביא את סיפור קורותיו של יונה הנביא, הספר מתאר את הצווי האלוהי בדבר הנבואה לאנשי נינווה שאם לא יחזרו בתשובה העיר תיהפך כמעט כמו סדום. יונה מנסה לברוח משליחות זו ומהעברת הנבואה אל אנשי נינווה. **אתם יכולים בשלב זה לנסות ולהבין מדוע יונה בורח?**

בספר ניפגש עם הרבה מוטיבים של תפילה ותשובה לא רק של עם ישראל אלא גם של עובדי אלילים, הספר מראה לנו שאין להיסתר מלפני ה', גם מלחי הספינה אשר היו עובדי אלילים מכירים בעקבות האירועים בכח עליון המתנהג עם בני האדם במידת הצדק ולבסוף במידת הרחמים.

הספר מורכב מארבע פסקאות עיקריות :

בראשונה יונה מנסה לברוח מפני ה' בעקבות התפקיד שהטיל עליו ה' להודיע לתושבי נינווה כי נגזר על העיר כליה בגלל רשעתם. יונה לא מוכן לקיים שליחות זו, כאן אתם נכנסים לתמונה ומנסים לברר מדוע יונה נמנע מלשאת נבואה זו?

יונה מצליח למצוא אניה יקרת ערך שדרכה לעיר תרשיש, כאשר יונה בתוך הים, הסערה מתחוללת. שם אנו פוגשים את המלחים המנסים בשלב ראשון למנוע טביעת האניה על ידי אמצעים פיזיים, רק כאשר מכירים בכוח הגדול של הסערה ולאחר תפילתם אל אלוהיהם, הם שומעים את יונה הנביא המספר להם שהסערה היא בגללו ומבקש מהם להטילו אל הים. הם עושים זאת בחששות, אך מכירים בכוחו הגדול של האל ואף לאחר הצלתם מודים לאל בהקרבת קרבנות.

בפסקה השנייה יונה בתוך הדג, שם הוא מתפלל תפילה מיוחדת. אתם מוזמנים להעמיק בתפילתו ובמסרים של תפילת יונה.

פסקה שלישית בה יונה יוצא לשליחות המחודשת וקורא לאנשי העיר לחזור בתשובה. בפרק מתוארת חזרה מהירה של אנשי נינווה... מומלץ לעין בדרך חזרתם בתשובה של אנשי נינווה ואף מי אלו הלובשים שק וצמים. בעקבות חזרתם בתשובה, ה' ניחם על הרעה ומרחם על בריותיו – אנשי נינווה.

פסקה אחרונה – יונה מחוץ לנינווה. ליונה לא מוצאת חן בעיניו המחילה של אלוהים לאנשי נינווה, למה? גם את זה אתם מוזמנים לברר.

"ג מידות- משה זכה לגלות את תכונות האל בעולם, על ידי "ג מידות". יונה מצטט בפסוק ב' את חלקו, ננסה לברר מה חסר? גם את זה תוכלו לברר. בפרק זה יונה עובר "סדרת חינוך" מאת ה', בעקבות צמיחת קיקיון והתייבשותו המוכיחה את יונה על היותו מצטער כי ה' ריחם על אנשי נינווה.

המסע בספר יונה משאיר המון שאלות הנוגעות גם לנו באופן אישי, למשימות שלנו, לייעוד ולבריות שלנו במהלך חיינו.

פרק א' - בריזזה ואמונה

שליחות ובריחה

(א) ויהי, דבר-ה', אל-יונה בן-אמתאי, לאמר. (ב) קום כף אל-גינה, העיר הגדולה-וקרא עליה: כי-עלתה רעתם, לפני. (ג) ויקם יונה לברזן תרשישה, מלפני ה'; וירד יפו וימצא אנה באה תרשיש, ויתן שכרה וירד בה לבוא עמהם תרשישה, מלפני ה'.

סערות רודפות אחר יונה והשלכתו אל הים

(ד) וה, הטיל רוז-גדולה אל-הים, ויהי סער-גדול, בים; והאניה, וזשבה להשבר. (ה) ויראו המלוזים, ויזעקו איש אל-אלהיו, ויטלו את-הפלים אשר באניה אל-הים, להקל מעליהם; ויונה, ירד אל-ירכתי הספינה, וישכב, וירדם. (ו) ויקרב אליו רב הזובל, ויאמר לו מה-כף נרדם; קום, קרא אל-אלהיך--אוכלי יתעשת האלהים לנו, ולא נאבד. (ז) ויאמרו איש אל-רעהו, לכו ונפילה גורלות, ונדעה, בשלמי הרעה הזאת לנו; ויפלו, גורלות, ויפל

הגורל, על-יונה. (ח) ויאמרו אליו-- הגידה-נא לנו, באשר למי-הרעה הזאת לנו: מה-מלאכתך, ומאין תבוא-מה ארצה, ואי-מונה עם אתה. (ט) ויאמר אליהם, עברי אנכי; ואת-ה' אלהי השמים, אני ירא, אשר-עשה את-הים, ואת-היבשה. (י) ויראו האנשים יראה גדולה, ויאמרו אליו מה-זאת עשית: כי-ידעו האנשים, כי-מלפני ה' הוא ברזן--כי הגיד, להם. (יא) ויאמרו אליו מה-זעשה כף, וישתק הים מעלינו: כי הים, הוכף וסער. (יב) ויאמר אליהם, שאוני והטילני אל-הים, וישתק הים, מעליכם: כי יודע אני, כי בשלי, הסער הגדול הזה עליכם. (יג) ויזזתרו האנשים, להשיב אל-היבשה-- ולא יכלו: כי הים, הוכף וסער עליהם. (יד) ויקראו אל-ה' ויאמרו, אנה ה' אל-נא נאבדה בנפש האיש הזה, ואל-תתן עלינו, דם נקיא: כי-אתה ה', באשר זופצת עשית. (טו) וישאו, את-יונה, ויטלהו, אל-הים; ויעמד הים, בזעפון. (טז) ויראו האנשים יראה גדולה, את-ה'; ויזזו-יזזו, ליהנה, וידרו, נדרים.

" ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה' "

האם באמת סובר יונה כי ניתן לברוח מה' או למעשה זאת בריחה של יונה מעצמו ?

$$\square = \square + \square$$

Escape בפסוקים? ■

$$\square = \square + \square + \square$$

מילת מפתח בפרק א' החוזרת שלוש פעמים? ■

--	--	--	--

=

סך גימטרייה הערים בפרק? ■

--	--	--	--

=

מיד כשהחלה הסערה גדולה, המשפיעה רק על הספינה בה שוהה יונה לעומת שאר הספינות שהם לא בעין הסערה, רב החובל מקשר בין הסערה המתחוללת לבין האיש המוזר שהעלה לאניה, שאלתו הראשונה של רב החובל, איפה יונה?! אבל יונה ירד אל קבוצת כוכבים והכוכב החם ביותר נמצא במרחק של שנות אור?

לחילופין : יונה ירד אל : _____ + _____ + מילה החוזרת 11 פעמים בפרק 11 * (2 אותיות) + ה' =

--	--	--

=

--	--	--	--	--	--	--

=

■

--	--	--

=

--	--

אדישותו של יונה למתרחש מסביב גורמת לרב חובל לצעוק "מה" ■

--	--	--

=

--	--	--	--

יונה מספר למלחים שהסערה היא בגללו "כי מלפני ה' הוא בורח" ויונה מבקש ■

להטיל אותו אל הים, הם בתחילה חוששים, כי לא רוצים לשפוך "דם" ■

סך הכל שווה ל... כאשר יש להפחית את המספר "תרשישה" =

"ויתן שכרה", המסע לתרשיש, הוא מסע של אנשים מיוחדים, יחידה מובחרת. רק חברה מ"השייטת" יוכלו לעשות מסע ארוך אל תרשיש הנמצאת בצפון אפריקה. מסע ארוך לתרשיש מחייב שהאניות יהיו חזקות במיוחד כדי לעמוד בשיט המסוכן ולהתמודד עם הסערות באוקיינוס. לא בכל יום מוצאים אניה כזאת ולהפתעת יונה "וימצא אניה באה תרשיש". יונה מבקש מרב החובל להצטרף למסע, רב החובל מביט בנביא ה"חלשלוש" הזה, איך הוא ישרוד מול המלחים הגברתניים מלאים קעקועים? ובכלל מהיכן יש לו מקום לאיש המוזר, כאשר כל פינה מנוצלת למשא. רב החובל משתכנע לקחת אותו כאשר יונה מוכן לשלם את מלוא עלות המסע של האניה לתרשיש ולא רק מחיר כרטיס הנסיעה "ויתן שכרה"...סכום אגדי כזה מצד אחד רב החובל לא היה יכול לוותר, אך מאידך חששות לא מעטות מקוננות אצל רב החובל מי האיש הזה המוכן לשלם סכום עתק?!

דינרי זהב

--	--	--	--

חכמים מספרים שיונה שילם לרב החובל סכום אדיר ■

פרק ב'

השלם מתוך כתב החידה

יונה במעי הדגה

- (א) וַיִּמֶן ה' דָּג גָּדוֹל, לִבְלֹעַ אֶת-יוֹנָה; וַיְהִי יוֹנָה בְּמֵעֵי הַדָּג, שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלֹת.
(ב) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה, אֶל-ה' אֱלֹהָיו, בְּמֵעֵי הַדָּגָה.

תפילת יונה ממעי הדגה

- (ג) וַיֹּאמֶר, קָרָאתִי בַּמַּצְרָה לִי אֶל-ה'--וַיַּעֲנֵנִי; מִבֶּטֶן שְׂאוֹל שְׁוַעֲתִי, שָׁמַעְתָּ קוֹלִי. (ד)
וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצֹּלָה בְּלִבְבַּי יָמִים, וַנִּהְרַר יִסְבְּבֵנִי; כָּל-מִשְׁבְּרֵיהָ וְגַלְיָהּ, עָלַי עָבְרוּ. (ה) וַאֲנִי
אָמַרְתִּי, גִּזְרֵשְׁתִּי מִנִּגְדַּי עֵינָי; אִךְ אוֹסִיף לָהֶבִיטָה, אֶל-הַיָּם כָּדָשָׁה. (ו) אֶפְפוֹנֵי מַיִם
עַד-נַפְשִׁי, תַּהוֹם יִסְבְּבֵנִי; סוּף, וְזָבוּשׁ לָרֹאשִׁי. (ז) לִקְצֵבֵי הָרִים יִרְדֹּתִי, הָאָרֶץ בְּרוּזִיָּה
בְּעַדֵי לְעוֹלָם; וַתַּעַל מִשְׁוֹת זַיִי, ה' אֱלֹהָי. (ח) בָּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי, אֶת-ה' וְכָרַתִּי;
וַתָּבוֹא אֵלַי תִּפְלָתִי, אֶל-הַיָּם כָּדָשָׁה. (ט) מִשְׁמְרִים, הַבְּלִי-שׁוֹא--וְזֹסְדָם, יַעֲזֹבוּ. (י)
וַאֲנִי, בְּקוֹל תוֹדָה אֲזַבְּזֶה-כָּף, אֲשֶׁר גִּזְרֵתִי, אֲשַׁלְמָה: יִשְׁוַעֲתָהּ, לִיהוָה.

הצלתו של יונה

- (יא) וַיֹּאמֶר ה', לָדָג: וַיִּקַּא אֶת-יוֹנָה, אֶל-הַיָּבֵשָׁה.

בריחתו של יונה מלפני ה' היא למעשה בריחה של יונה מעצמו...ראינו שהמילה "יורד" חוזרת על עצמה 3 פעמים היא משמשת כפועל מנחה בפרק, המתארת את ירידתו של יונה מדרגה גבוה של נביא וירידה מטה יפו, ים, עד למעי הדגה.

הסיפור הוא בריחתו של יונה מעצמו – מן האמת הפנימית שלו ומן היעדים שלו ... סיטואציה כזו מתרחשת גם לנו כאשר אנו נדרשים להתמודד עם בעיות יש לנו נטייה לברוח מהן ...יונה לומד שיש להתמודד עם הבעיות ולא לברוח מהם.

כאשר יונה בתוך הדג שלושה ימים ושלושה לילות, הם מספקים זמן רב למחשבה על מעשיו ולתפילה.

רשום את
המילים
המביאות
לפתרון

האות
האחרונה

— דג —

8 +

הורד 0
מהמספר
בחידה 1

יונה בורח מלפני ה' ומנסה לכבוש את נבואות, יונה לא מעוניין להעביר את נבואת ה' לנינווה, יונה כובש את נבואתו והוא בורח ליפו ומשם יורד לאניה, כאשר מתעוררת סערה, המלחים עושים כל פעולה להצלת האניה, ויונה אדיש, הם מתפללים וזועקים ויונה ישן בירכתי הספינה. המלחים מבחינים שהסערה הזאת מכוונת נגדם ספינתם (עיינו בפסוקים פרק א').

ואז המלחים מפילים גורלות, כאשר הגורל נופל על יונה הוא מתוודה בפניהם שהוא בורח מפני השליחות שהטיל עליו האל, ומבקש מהם להטילו לים, המלחים חוששים מפעולה זו, הם מנסים להציל את חייו אך יונה אדיש, הם מתפללים אל ה' אך יונה אדיש ואינו מתפלל ולבסוף הוא מורד אל הים.

בבריחתו של יונה מלפני ה', יונה מגלה אדישות גמורה לחייו שלו. יתרה מכך, בכך הוא גם מתרחק מה', דבר המומחש בירידה המתמדת שלו, רק כאשר יונה יורד מטה על מעמקי הים אצל הדגה ...יונה מתפלל! דרך תפילתו הוא מתחיל את עלייתו חזרה ולמעשה מתחיל "לחזור לעצמו" ולשליחותו. יונה מתחיל לעלות מעלה כשהוא חוזר ומבקש את הקשר עם האל ומבין כי אינו יכול להתנכר למהותו כנביא המביא את דבר ה' לבני האדם

בתפילה ישנה הודיה על היענות רוחנית, על חידוש הקשר שבין אדם לאל. ספר יונה מתאר את התהליך שעבר יונה מהתרחקות ובריחה מפני ה', ועד לגעגועים וכיסופים לקרבתו.

פרק ג' - שליחות

ציווי ה' בשנית אל יונה ושליחותו

א ויהי דבר-יהוה אל-יונה, שנית לאמר. ב קום לך אל-נינה, העיר הגדולה; וקרא אליה את-הקריאה, אשר אנכי דבר אליך ג ויקם יונה, וילך אל-נינה-- כדבר יהוה; ונינה, היתה עיר-גדולה לאלהים--מהלך, שלשת ימים.

יונה מביא את דבר ה' ותשובת אנשי נינוה

ד ויזל יונה לבוא בעיר, מהלך יום אחד; ויקרא, ויאמר, עוד ארבעים יום, ונינה נהפכת. ה ויאמינו אנשי נינה, באלהים; ויקראו-צום וילבשו שקים, מגדולם ועד-קטנם. ו ויצע הדבר, אל-מלך נינה, ויקם מכסאו, ויעבר אדרתו מעליו; ויכס שק, וישב על-האפר. ז ויצעק, ויאמר בנינה, מטעם המלך וגדליו, לאמר: האדם והבהמה הבקר והצאן, אל-יטעמו מאומה--אל-ירעו, ומים אל-ישתו. ח ויתכסו שקים, האדם והבהמה, ויקראו אל-אלהים, בזזקה; וישבו, איש מדרך הרעה, ומן-הזמם, אשר בכפיהם. ט מי-יודע ישוב, ונזום האלהים; ושב מזרון אפו, ולא נאבד

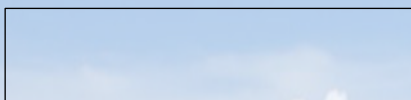
ה' רואה את תיקון מעשיהם ומוחל להם

י וירא האלהים את-מעשיהם, פי-שבו מדרך הרעה; ונזום האלהים, על-הרעה אשר-דבר לעשות-להם--ולא עשה.

בעקבות חזרתו של יונה אל עצמו, האל נגלה אל יונה ומוסר לו את הקריאה שיש להעביר אל נינוה בכתב חידה שלפניכם מופיעים מילות מפתח המופיעות בפרק חפשו אותם!

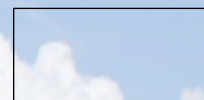
חידה
מס' 3

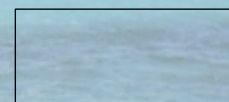
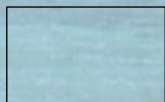
מילה חוזרת

השלם את
המילה מחידה
מס' 2

שמות לב' יד

הרמזים שלעיל מתארים את מילות המפתח והמסרים העיקריים בפרק ג.

יונה יוצא אל העיר נינווה לא בשמחה "קום לך", שלושה ימי מהלך היה צריך יונה כדי לעבור בכל העיר הגדולה, אבל אחרי יום אחד כבר התפשטה השמועה בכל העיר. משפט אחד יונה אומר בכדי לגרום מהפיכה בעיר "עוד ארבעים יום נינווה נהפכת" אותם גלים שגרמו לרב חובל ולמלחים לחזור בתשובה במהירות רבה, גם העיר מוכת גלי תשובה. החל מהמלך יחד עם כל האנשים ועד הבהמה הבקר והצאן, שבים מיד בתשובה "וַיִּשְׁבוּ, אִישׁ מִדְרָכּוֹ הַרְעָה, וּמִן-הַחֶמֶס, אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם" **בפרק הראשון** ראינו את בריחתו של יונה ואת יראת ה' האמונה של רב החובל והמלחים. **בפרק השני** למדנו על כוחה של תפילה מתהומות הייאוש. **הפרק השלישי** למדנו על כוחה של תשובה על סף התהום, לא רק הצום קובע, וגם לא רק התפילה, אלא תיקון המעשים.

פרק ד' - לקוז

יונה ממתין מחוץ לעיר ומידותיו של ה'

א וירע אֶל-יוֹנָה, רָעָה גְדוֹלָה; וַיִּזְזַר, לוֹ בַּיָּם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר, אֲנִי יְהוָה הַלּוֹא-זֶה דְבָרִי עַד-הַיּוֹתֵי עַל-אֲדָמָתִי--עַל-כֵּן קִדְמָתִי, לְבָרוּז תִּרְשִׁישָׁה: כִּי יִדְעָתִי, כִּי אַתָּה אֵל-זוֹנֵן וְרוֹזֵם, אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב-זוֹסֵד, וְזוֹם עַל-הָרָעָה. ג וְעַתָּה יְהוָה, קֹזֶז-נָא אֶת-נַפְשִׁי מִמָּוִי: כִּי טוֹב מוֹתִי, מִזְּוִי. ד וַיֹּאמֶר יְהוָה, הַהֵיטֵב זָזְרָה לָךְ. ה וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן-הָעִיר, וַיֵּשֶׁב מִקְדָּם לָעִיר; וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם סֶכֶה, וַיֵּשֶׁב תּוֹזְתִיהָ בְּצֶל, עַד אֲשֶׁר יֵרְאֶה, מֵה-יְהִיָּה בְּעִיר

סדרת חינוך ליונה הנביא

ו וַיִּמַּן יְהוָה-אֱלֹהִים קִיקִיּוֹן וַיַּעַל מֵעַל לְיוֹנָה, לְהִיּוֹת צֶל עַל-רֵאשׁוֹ, לְהַצִּיל לוֹ, מִרְעָתוֹ; וַיִּשְׁמְזוּ יוֹנָה עַל-הַקִּיקִיּוֹן, שְׂמִזְזָה גְדוֹלָה. ז וַיִּמַּן הָאֱלֹהִים תּוֹלְעָת, בְּעֵלוֹת הַשִּׁזְזוֹר לְמִזְזוֹרָתוֹ; וַתֵּךְ אֶת-הַקִּיקִיּוֹן, וַיִּיבֶשׂ. ח וַיְהִי כִּזְרוֹז הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּמַּן אֱלֹהִים רוּז קָדִים זָזְרִישִׁית, וַתֵּךְ הַשֶּׁמֶשׁ עַל-רֵאשׁ יוֹנָה, וַיִּתְעַקֵּף; וַיִּשְׁאַל אֶת-נַפְשׁוֹ, לְמוֹת, וַיֹּאמֶר, טוֹב מוֹתִי מִזְּוִי.

תשובת ה'

ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-יוֹנָה, הַהֵיטֵב זָזְרָה-לָךְ עַל-הַקִּיקִיּוֹן; וַיֹּאמֶר, הֵיטֵב זָזְרָה-לִּי עַד-מוֹת י וַיֹּאמֶר יְהוָה--אַתָּה זוֹסֵת עַל-הַקִּיקִיּוֹן, אֲשֶׁר לֹא-עֲמֻלָּת בּוֹ וְלֹא גְדֻלָּתוֹ: שְׂבִן-לִיָּלָה הָיָה, וּבִן-לִיָּלָה אָבָד יֵא וְאַנִּי לֹא אֲזוּז, עַל-גִּיזוֹת הָעִיר הַגְּדוֹלָה--אֲשֶׁר יֵשׁ-בָּהּ הַרְבֵּה מִשְׁתִּים-עֹשְׂרָה רַבּוֹ אָדָם, אֲשֶׁר לֹא-יִדְעַ בֵּין-יְמִינוֹ לְשִׁמְאֻלוֹ, וּבְהִבָּהּ, רַבָּה.

אנשי נינוה חוזרים בתשובה, יונה ממתין מחוץ לעיר לראות מה מתרחש, והאל מתכנן את "סדרת החינוך" המלמדת על .... חבר את המספרים!

חידה
מס' 4

מילה משותפת

מילה משותפת

מידות נעלי גברים	
ארה"ב	אירופה (EU)
5	37
5.5	38
6	39
6.5	39
7	40
7.5	40 - 41
8	41
8.5	41 - 42
9	42
9.5	42 - 43
10	43
10.5	43 - 44
11	44
12	45

הפרק פותח ביונה המספר שרע לו "יָרַע אֶל יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיַּחַר לוֹ" (פסוק א). למה? בפרקים א וב למד יונה עם כל הקושי לשמוע בקול ה' ואין טעם בבריחתו וזאת שליחותו הנבואה וכל בריחה היא שקר. בתפילתו לה' יונה חושף לראשונה את סיבת הסירוב לשליחותו "הֲלוֹא זֶה דְבָרִי עַד הַיּוֹמִי עַל אֲדַמְתִּי, עַל כֵּן קִדַּמְתִּי לְבָרַח תַּרְשִׁישָׁה, כִּי יִדְעַתִּי כִּי אַתָּה אֵל חַנּוּן וְרוּחַם אַרְבָּ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְנֶחֱם עַל הָרָעָה" (פסוק ב) - ברחתי מהשליחות כי ידעתי שתחמול על אנשי נינוה, ואכן כך נהגו.

אולם יונה אינו חוזר לארצו אלא נשאר בחוץ מקים סוכה מחוץ לעיר וממתין אולי ה' יחזור בו ויהפוך את נינוה, ואילו ה' בונה סידרת חינוך נוספת ליונה הוא דוחף את יונה להגיע להזדהות מלאה עם ה' באמצעות קיקיון, תולעת ורוח קדים. "וַיִּמַן ה' אֱלֹהִים קִיקְיוֹן" המצל על ראשו של יונה מן השנמש היוקדת וקיקיון זה משמח את יונה שמחה גדולה. אחר כך "וַיִּמַן הָאֱלֹהִים תּוֹלְעַת" הפוגעת בקיקיון וגורמת לו להתייבש. ולסיום "וַיִּמַן אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים תְּרִישִׁית", שילוב של רוח ושמש ללא צל גורמת לעלפוננו של יונה. בשלב הזה יונה מרגיש נורא מאוד ושוב שואל "אֵת נַפְשׁוֹ לְמוֹת. וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי"

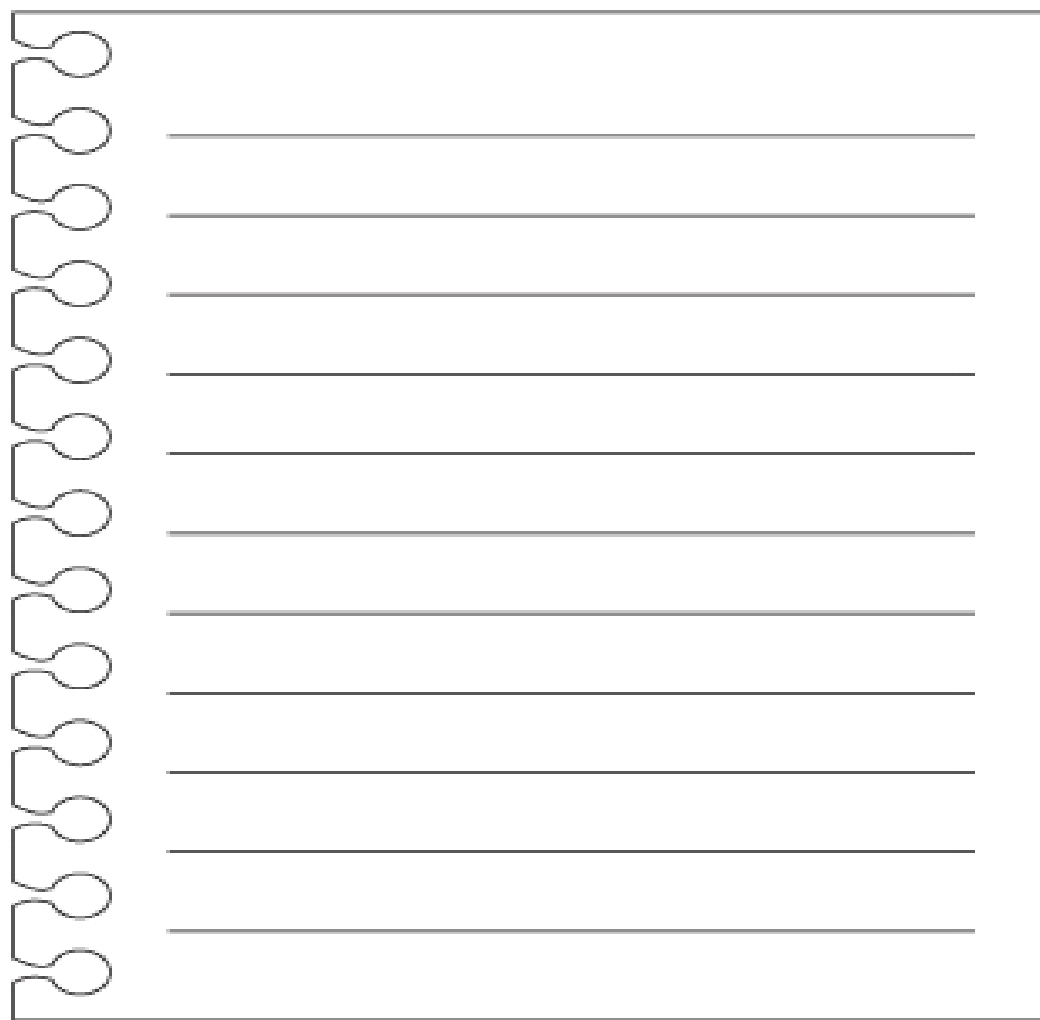
כאן ה' עונה לו ומלמד את יונה לקח, אתה הצטערת על אבדן הקיקיון למרות שהוא שיח קטן ושכלל לא טרחת בגידולו, שָׁבֵן-לֵילָה הָיָה, וּבֵן-לֵילָה אָבָד; וְאֲנִי לֹא אֲחוּס עַל נִינְוָה הַעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יֵשׁ בָּהּ הָרַבָּה... אָדָם אֲשֶׁר לֹא יֵדַע בֵּין יְמִינוֹ לְשִׁמְאֻלוֹ, וּבִהְמָה רַבָּה?!"

יונה בתפילתו בתחילת הפרק מזכיר את מידותיו של ה' (יג' מידות) אך מחסיר את מידת האמת. יונה, מבקש את חיתום דין ומידת האמת הפועלת בעולם שתפעל גם על אנשי נינוה והעיר תיהפך, יונה הוא תלמידו של אליהו, הממשיך ברדיפת האמת והקנאות. אך ה' מלמד אותו שבעולמו של ה' יש מדת רחמים וחסד על בריותיו

אחת מן המידות

אתם מוזמנים לרשום שאלות לעיון ובירור בחיק המשפחה בעקבות ספר יונה:

A graphic of a spiral-bound notebook with 12 horizontal lines for writing. The spiral binding is on the left side, and the lines are evenly spaced across the page.

יונה/ יעקב פיכמן

אמרת: אברחה מאלוהים!

אך לא יברח אדם כי מעצמו –

או אז יפליג תרשישה, נוף פלאים,

ולא יחת מים בנהמו.

אך לאן יברח ומחשכיו עמו?

ותהום מתהום ירעים באין רואים

ומרחק ארץ, אף חביון איים –

איש לא ימצא מפלט במ מדמו.

בן אמיתי! חוזה כואב, נוגה!

חפצת הימלט מנפשך –

התעה אותך כוכב עיור, משגה!

קום ברח אל עצמך! עזוב יונה,

ושכח תרשיש! ואש, זו לוחכה

דמך, אהב וכאוב והנבא!

הרחבה נוספת: שירו של יעקב פיכמן "יונה", מתייחס לבריחה זו של האדם. המשורר מציג את דמותו של יונה כדמותו של כל אדם ברגעים שונים בחייו, בהם הוא מנסה לברוח מעצמו.

שירו של יעקב עוסק באומץ הדרוש לאדם להישאר נאמן לדרכו וליעודו; ולא לברוח מעצמו .

יעקב פיכמן נולד בשנת 1881 בבלץ – בסרביה, בגיל 14 עזב את בית אביו כדי להשלים בצורה מסודרת את לימודיו. הוא נדד ברחבי חרסון ופודוליה, ובהגיעו לקישינב החל ללמוד רוסית ושפות נוספות, וכן לימודים כלליים כתלמיד חוץ. בתקופה זו התחיל לכתוב שירים בעברית, ביידיש וברוסית, והתפרנס מהוראה. כשחזר לבית הוריו, הוא התמסר ללימודי היהדות. התרכז בתנ"ך, במדרשי חז"ל, ולמד ספרות עברית מתוך כתבי אחד העם ומנדלי מוכר ספרים. בנוסף, הוא הרבה לקרוא ספרות יפה בעברית, יידיש ורוסית.

בשנת 1901 עבר לעיר אודסה כדי להתקרב לביאליק, לאחד העם, ואל ש. בן-ציון אותם העריץ, וגם כדי להמשיך בלימודיו. הוא החל לפרסם שירים ב"הדור" כתב עת בעריכתו של דוד פרישמן. פיכמן החל לפרסם שירים ומסות באופן קבוע בעיתון "הצופה". הוא עבד גם בהוצאת הספרים "תושיה", ב"האור" וגם כמזכיר המערכת של "הצופה". הוא הוזמן לשמש כמזכיר "העולם", הבטאון של ההסתדרות הציונית העולמית, שהוצאתו נתחדשה בוילנה בשנת 1908.

הסתדרות המורים בישראל הזמינה את פיכמן לארץ בשנת 1912, כדי להחליף את ש. בן ציון בעריכת הירחון "מולדת". הוא הצליח לגייס למשימה זו סופרים רבים והעלה את רמתו של הירחון. אהבתו לנופי ישראל קיבלה חיזוק בעריכת כתב העת והזינה את שירי הנוף הידועים שלו ("ימין ושמאל" "על שפת ים כנרת" ועוד)

יעקב פיכמן פרסם למעלה מ-300 ספרים: שירה, סיפורת פזמונאות ותרגומים. הוא נחשב לאחד מהאבות המייסדים של הספרות העברית החדשה, ומצעירי הסופרים העבריים בדור שלאחר ביאליק. שירתו האישית המאוחרת היא שירה מעמיקה קודרת ופסימיסטית. ייסד וערך את הירחון החשוב לנוער "מולדת", שדורות ראשונים של בני הארץ דוברי העברית התחנכו עליו.

יעקב פיכמן תרם הרבה גם לספרות הילדים, הן בדברים פרי יצירתו, והן בעריכה ואף במסות. הוא הרבה גם לתרגם מהספרות הכללית, שירה ופרוזה כאחד.

פיכמן נפטר במוצאי שבת, ליל כ"ח באייר תשי"ח, 17 במאי 1958 ונקבר בבית העלמין טרומפלדור.

תקציר מתוך ויקפדיה

הליגה היא ומוזג לטס – מודוהמט לה הילטטז

4 סט הדיח

ז לרט הליטוט הליגה -מוזוגמט טמפט מוליג

3 סט הדיח

מויחואל מילפט ופט

2 הדיח

מיליגט לה הילטטז

מיליגט מוויטוט וטס מילוספט לה הילטטז

1 הדיח

: סיגט

זכויות יוצרים:

קיר תבליט מן העיר נינוה מאת BrokenSphere - נוצר על ידי מעלה